

individual was the spiritual father of the individual on the Earth who freely took advantage of his conquests and dynamism. Hardly had the Earthling got away from his animal instincts.

“Stand up!” he said to the man frightened by the meeting with this God who came down from Heavens. Learn to build astronomic observatories and pyramids for eternity. They has such a powerful spirit of auto-motivation, that work had become a permanent reason of joy. However, they had not been endowed with supernatural powers. There was rather a collective energy whose force was felt among Liriens. Estrella had been contaminated with this cosmic magnetism seriously preparing for life and her future career. Her father buys her all sort of foreign machines. There were at least 50 spoken on the territory of the Constellation. Estrella was a hard-working girl, with an incredible creative spirit. She liked to ramble around at the end of the week. However, she avoided colleagues who had joined small wandering gangs. She had a different and original vision concerning life and society on the Matrix planet. Here and there, one could observe a Conservatory Puritanism. There was a conflict between generations despite the copious life of everybody. In what concerns Estrella, she lived her adolescence to the maximum, building herself a personality, through which, due to her intelligence, she filtered the secrets of the environment surrounding her. Sometimes she felt carried away with the music that drew her nearer to the rhythm of the stars. She also used to make her father’s portrait whom she loved very much. She used to show up into his laboratories, being astonished by his discoveries, watching his struggle against old age and death. She used to talk very much to her friends using videophones. She used to read, being charmed by the latest electronic novel. She used to take endless walks into the red cedar forest, accompanied by a small dinosaur she had tamed.

CRUCIADA I ȘI TERITORIUL ROMÂNESC

Viorel Gh. ȚIGU

Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” Arad

Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative

Abstract

A very small quantity of information has been presented concerning the Romanian space and the crusades, although there has been and still is evidence in this respect: chronicles, documents or Codex Rohonczi, but also “painted chronicles”, on the Romanian territory. In the study presented we prove, according to written and painted documents, the relationships with the first crusade 1096-1099 and the “small” misunderstandings between groups of crusaders and the Romanian natives

Extrem de puține lucrări de specialitate amintesc despre cruciade care ar fi avut vreo tangență cu teritoriul românesc, deși există izvoare scrise, dar și plastice, care atestă acest fapt.

Una dintre marile expansiuni creștine, între secolele X și XIV este recucerirea Spaniei, aproape în întregime de la musulmani, acțiune realizată de către regii creștini ajutați și de către mercenari și cavaleri, cei mai mulți fiind francezi. Un rol destul de însemnat l-au avut și călugării abației de la Cluny care au contribuit și la avântul pelerinajelor la Sf. Iacob de Compostella. Reconquista spaniolă este însoțită de o acțiune sistematică de repopulare și repunere în valoare a unei țări devastate. Această „poblacion” a fost prezentă în fiecare etapă a cuceririi, oferind spaniolilor, creștinilor străini, dar mai ales francezilor, așezări și terenuri deosebit de prielnice.

Începând cu mijlocul secolului XI, Reconquista spaniolă a fost pătrunsă de un spirit, necunoscut până atunci, a „războiului religios”, care a pregătit calea Crucadelor. Colonizarea franceză în sudul Franței și în regatul celor Două Sicilii, cât și colonizarea germană în Prusia s-a camuflat sub numele oficial de Cruciadă. Dar adevărata cruciadă a rămas, sub toate aspectele, cea spre locurile sfinte, fiind totuși punctul extrem al mișcării de expansiune a creștinătății medievale.^{1/}

Fără îndoială, cruciada, chiar dacă a apărut cavalerilor, bisericii și oamenilor de rând din secolul XI ca un derivativ pentru drenarea Occidentului de așa zisul „preaplin” al său, acapararea de noi bogății, de noi feude și pământuri, chiar dacă nu a fost clar formulată, a fost o permanență atracție a ei.

Cruciadele, chiar înainte de a se fi soldat cu o neizbândă completă, nu au rezolvat setea de pământ și bogăție a Occidentului, trebuind să caute mai degrabă în Europa, dar în primul rând în progresul agricol, deoarece „mirajul” de peste mare nu le-a adus mare lucru. „Locurile sfinte” au fost, mai degrabă, un front de lupte și nu focar de împrumuturi, bune ori rele, pe care istoricii induși în eroare, sau nu destul de documentați, le-au descris cu satisfacție fiind generoși cu erorile. Cruciadele nu au dus nici la relații economice și nici culturale scontate de Occident, îmbogățindu-se, de pe urma împrumuturilor, doar Genova și Veneția.

Stabilirea, destul de efemeră, a cruciadelor în Palestina a fost începutul colonialismului european, care ar fi trebuit să fie plin de învățăminte pentru istorie!

Când papa Urban al II-lea (1088 – 1099) a aprins la Clermont, în 1095, focul cruciadei, când Sf. Bernard l-a reaprins în 1148 la Vezelay, au dorit ca să transforme războiul într-o cauză dreaptă: „lupta împotriva necredincioșilor”. Acest măreț proiect a dat, însă, greș. Ce nu s-a putut prevedea în acest măreț plan a fost setea de vagabondaj a creștinilor, chinuitoare de altfel, pe care realitățile de pe pământ nu erau în stare să-i lege de sol, dar potolită „miraculos” de acel „pelerinaj” la „locurile sfinte”, de la care se puteau aștepta la bogăție, aventură, ori „mântuirea veșnică”.

În Cruciada I (1096 – 1099), ceata săracilor, poate cea mai inspirată, în drumul ei, a jefuit și a omorât destui de mulți oameni, dar s-a destrămat, răpusă de boli, foamete și de turci, înainte de a fi putut vedea orașul „sfânt”.^{2/}

Ceata, sau cetele săracilor, au fost conduse de un „scăpătat” cavaler german, pe nume Walther Habenichts (Walter cel sărac) și Petre Eremitul. Cruciada a pornit spre răsărit, prin Ungaria, prin spațiul românesc (care pe atunci se numea Dacia, n.n.), Serbia și Bulgaria, făcându-se multe prădăciuni și ciocniri sângeroase. Aceleași lucruri au făcut și grupul condus de preoții, la trecerea prin Ungaria și probabil prin spațiul românesc, Volkmar și Gottschalk și contele Emico de Leiningen – un om violent, dar viteaz.

Cruciada propriu zisă, a nobililor sau baronilor, alcătuită din patru grupe se pare că nu a avut prea multe accidente pe unde a trecut.^{3/}

Cei de la care ne-am fi așteptat să dezvolte mai mult problemele Cruciadelor, cu precădere izvoarele și drumul parcurs de Prima Cruciadă – S. Columbeanu și R. Valentin, în lucrarea „Cruciadele”, nu numai că nu amintesc despre spațiul românesc, dar vorbesc mai general despre Cruciade, făcând dintr-o carte cu un titlu atractiv o lucrare de popularizare, ceea ce, după părerea noastră îi scade valoarea.

Cel care a lansat apelul vibrant Europei creștine pentru cruciadă a fost unul dintre cei mai însemnați papi – Grigore al VII – lea (1073 – 1085), într-o perioadă când relațiile dintre el și împăratul Henric al IV – lea nu erau tocmai bune. Atunci suveranul pontif ar fi spus acele „ciudate” cuvinte: „...Prefer să-mi pun viața în pericol pentru a elibera locurile sfinte decât să comand universului.”^{4/} (sublinierea ne aparține).

Pe ce „post” se situa? De pontif, ori de altceva?

Cu toate aceste vorbe în „cimilituri”, apelul a rămas aproape fără rezultat, deoarece papa s-a lăsat antrenat, mai mult, în disputele lui cu Henric al IV – lea.

Așa după cum am mai amintit, bazele Cruciadelor s-au pus la conciliul de la Clermont – Ferrand, deschis la sfârșitul anului 1095. La acest conciliu, primul care a vorbit a fost Petre Eremitul, descendent al unei familii de mici nobili din Picardia, care a fost la „locurile sfinte”, rămânând cu impresia suferințelor și umilințelor creștinilor de acolo. Discursul papei Urban al II-lea a fost patetic și declamatoriu creând o mare emoție în rândurile participanților. Acest apel a găsit, în mare parte, o Europă pregătită material și spiritual de a participa la „salvarea acestor locuri sfinte”.

Mulți dintre cei plecați în Cruciada I-a, dar și în celelalte, au fost oameni dubioși, aventurieri, briganzi (mercenari, hoți, tâlhari, etc. n.n.) care au profitat de „iertarea păcatelor” dată de papa Urban al II-lea.

În timp ce Petru Eremitul umbla în voie cu ceata lui în drum spre Constantinopol, un cavaler sărac, pe nume Gautier fără avere, desfășura o activitate identică în părțile Ungariei, cu o „armată” populară, ajunsă la porțile capitalei bizantine în 20 iulie 1096 și care și-a așezat tabăra în afara zidurilor, prin voia împăratului Alexis I Comnenul.^{5/}

Se pare că nici una din aceste „armate” nu au afectat spațiul românesc, dar „micile” incidente au fost cu feodalii sau baronii grupați în patru armate, ce au pornit din puncte diferite ale Europei în cursul anului 1096.

Se cunosc bine conducătorii lor, în persoana lui Godefroi de Bouillon duce de Lotharingia de Jos, Baudouin de Boulogne; Eustache al III-lea, conte de Boulogne; Baudouin de Bourg; Bohémond de Tarent; Tancred, nepotul lui Bohémond; Raymond al IV-lea de Saint – Gilles, cât și pe Robert Courtheuse și Ștefan, conte de Blois.

Spațiul românesc a avut de-a face cu un grup răzleț din prima armată a feudalilor, condusă de Godefroi de Bouillon și frații săi, dar a avut ceva probleme și cu „armata săracilor” condusă de Petre Eremitul. Atunci când acești „baroni” au pornit-o spre Constantinopol și Ierusalim, spațiul românesc era condus de Vlad (1064 – 1101), iar țara se întindea de la TISA la NISTRU și MAREA NEAGRĂ, de la DUNĂRE spre nord până la izvoarele Nistrului. Aveam o Mitropolie, o mitropolie a „blakilor” (vlahilor), cu sediul la Ticina, cetatea din insula Păcuiul lui Soare, după cum ne spun documentele, iar ȚARA se numea DACIA.

Aceste date sunt în manuscrisul numit „Codex Rochonczii” și „cuprinde primele documente scrise pentru această perioadă istorică, descifrate și **tipărite pentru prima oară în lume**, restabilind în timp identitatea poporului român.”

Încă de la planșa nr. 13, Cartea I ^{6/} putem să vedem cum conducătorul Daciei, Vlad, se întâlnește, într-o regiune muntoasă, cu conducătorii „goți” (germani), solia cruciaților, care purtau și o icoană a Maicii Domnului, pentru a cere liberă trecere spre Ierusalim. Această zonă muntoasă poate fi, ori Dealurile Banatului, ori Munții Semenicului, mai aproape de Dunăre, o zonă unde existau, după cum se vede, și fortificații.

Se pare că „baronii” au tranzitat teritoriul blak, deoarece sunt primiți de către generali bizantini, în drumul lor către Sfântul Mormânt, așa după cum ne descrie planșa 15. Grăitor este și textul din Codex care zice: „... Luptați! Asemenea iubire unitară împreună să biruiască!”

Mai mult, în preajma începerii primei Cruciade, la 1095, Mitropolitul Niles al Daciei a ținut o cuvântare către conducătorul Vlad și armata blakă pentru a se uni cu goții (germanii) și corăbiile venețiene, ca să ajute la eliberarea Sfântului Mormânt de sub ocupație păgână. Iată deci că se conturează și o participare a noastră, sub semnul cruciadelor, care o mai găsim de fapt și în cruciada a III-a (1189 – 1192), când un descendent a lui Pierre Ronsard, Ioan Mărăcine (Banu Mărăcine) a participat alături de marchizul de Montferat, după cum se știa la curtea Franței. În aceeași acțiune de organizare a primei cruciade se înscrie și solia „eneților” (venețienilor) la Mitropolitul Blakiei (Daciei) ca să se unească în apărarea locurilor sfinte, așa după cum reiese din miniatura 27, de pe planșa 30.

În textul Codexului se vorbește de o solie a cruciaților la Vlad pentru a cere liberă trecere către Țara Sfântă, în anii 1095 – 1096, după cum ne prezintă și miniaturile 31 și 32, dar și cum delegația blakilor duce acordul domnitorului Vlad cruciaților care, se pare că au ajutat pe români împotriva „păgânilor” de la Mare (Marea Neagră, n.n.). Întâlnirea dintre Vlad și solia cruciaților a avut loc la Porțile de Fier, iar faptul că domnitorul Vlad a primit solia ne face să credem că din solie făceau parte persoane foarte importante din Occident.

Unirea dintre Blaki și Cruciați ne-o arată miniatura nr. 34, dar și textul planșei 36, care spune printre altele: „... - uniți vom bate nenorocirea...” În text mai există o propoziție CLARĂ, și anume: „... **pe acei unguri, mult spădășește** ...” (sublinierea ne aparține), adică cruciații sfătuiesc pe blaki (români) să nu se unească cu ungurii deoarece au avut cu ei mari probleme.

Ceea ce se desprinde este că: pe sfârșitul secolului XI **ungurii nu erau în Transilvania**, așa după cum s-a încercat a se demonstra de către unii „istorici”, ci erau în „limitele” spațiului unde s-au așezat la venirea lor.

Față de cruciați nici bizantinii nu au stat nepăsători, deoarece în 1096 domnitorul Vlad primește o solie bizantină care l-a anunțat venirea cruciaților dinspre vest, dar care solicita și sprijin contra cumanilor. Textul planșei 40 este mai mult decât grăitor: „... Cu bizantinii, cavaleria repede în linie de bătaie luptă! Hotărăște apărarea Mântuitorului! ... De la INEU la rătăcitori veghează DACIA...” În miniatura 38 din planșa nr. 40 se vede cum românii plătesc participanților la cruciada săracilor, conduși de Petru Eremitul, cheltuielile de tranziție a teritoriului nostru spre Ierusalim, în anul 1096, condiționându-i să treacă în liniște.

În anul 1101 Vlad se întâlnește cu Robert I de Flandra a doua oară, întors de la Ierusalim, care a participat la prima cruciadă și care îl asigură de ajutor contra unor eventuali dușmani. Prima lor întâlnire a fost în anul 1095, când Robert I comite al Flandrei, i-a cerut voie domnitorului Vlad să treacă prin ținutul blakilor cu cavaleri din prima cruciadă.

Iată deci, că și teritoriul nostru a avut de-a face cu armatele cruciaților, care în drumul lor, o parte, au trecut pe la noi, iar dacă cronicile nu amintesc de ciocniri mai serioase, a rămas totuși o „cronică pictată” care ne vorbește despre aceste întâlniri mai puțin prietenești.

Cum mergi de la Oravița (Caraș Severin) spre sud, la 10 km., întâlnești localitatea Ilidia, între Ciclova Română și Socolari, așezată la poalele Munților Semenici. O veche așezare medievală, o „villa Ilyeed”, ori „opidum Elyed”, un district românesc privilegiat, care apare în înscrisuri abia în anul 1223, ca o posesie regală, de unde voievodul Transilvaniei, Laurențiu, a emis în 1248 o serie de acte. Acest lucru dovedește că, pe lângă vechimea așezării, avea și o importanță deosebită.^{7/} Săpăturile efectuate la „Cetate”, în nord – vestul localității și pe „Dealul Oblia” în partea de sud – vest, au scos la iveală, printre altele, o biserică (sau capelă) rotundă și obiecte care sunt datate între secolele X – XIII.^{8/}

La 5 km. de localitate, în munte, aproape de drumul de legătură cu Almăjul, într-un loc denumit „Cleașul turcului”, am văzut în 8 iulie 1969, într-un spațiu aproape împrejmuț, picturi pe stânci, mai bine zis desene într-o culoare teroasă, nuanțată câteodată, în roșuri închise. Desenele sunt schematizate, lucrate, mai mult ca sigur, cu degetele, într-o mare grabă, dar tot „complexul pictural” se poate împărți în cinci grupe (de la stânga la dreapta privitorului, către stânci) și câteva figuri izolate.

- Grupul I cuprinde trei figuri, un călugăr (?), dar care are aureolă; la mijloc un personaj cu sabie în mâna stângă, scut și un fel de panaș la ceea ce îi acoperă capul (?), îmbrăcat, aproape ca și cavalerii cruciați; urmează o figură nedefinită și un semn ca un „indicator” (vârf de săgeată).
- Grupul II cuprinde pe „Sf. Mucenic Cristofor”, cu cap de câine, ce ne duce cu gândul la cultul Cabirilor în Dacia. El, Cristofor apare ca un uriaș puternic, dar într-un fel bun, care ajută pe oameni.^{9/} Desenul de pe stânci are 22 cm. înălțime; urmează două cruci simple cu dimensiunea de 12/9 cm. Mai jos, o pată mare de roșu teros, iar în dreapta o figură umană cu cap rotund, amintindu-ne de coifurile ce le purtau cruciații.
- Grupul III cuprinde zece figuri de luptători, cu sabie și scut, iar capetele, acoperite de coifuri, par rotunde și înconjurare de raze (!?), probabil ca un simbol al celor ce merg să salveze locurile Sfinte. Scena reprezintă o luptă și are mișcare. Figurile au dimensiuni diferite, între 16 cm. și 19 cm. înălțime; mai apare o figură umană cu aureolă (?) și două cruci simple. Tot aici se poate vedea un desen care ar putea fi planul acestui mic fort, ori schit fortificat.
- Grupul IV reprezintă o femeie așezată (cu picioarele, de la genunchi în jos, sub ea) care ține cu mâinile ceva pe cap, ca un vas, ca o tavă pentru ofrandă, dar linia desenului este cu mult mai curgătoare și stilizată, parcă ar anticipa desenele maeștrilor moderni și contemporani. Înălțimea ei este de 50 cm.

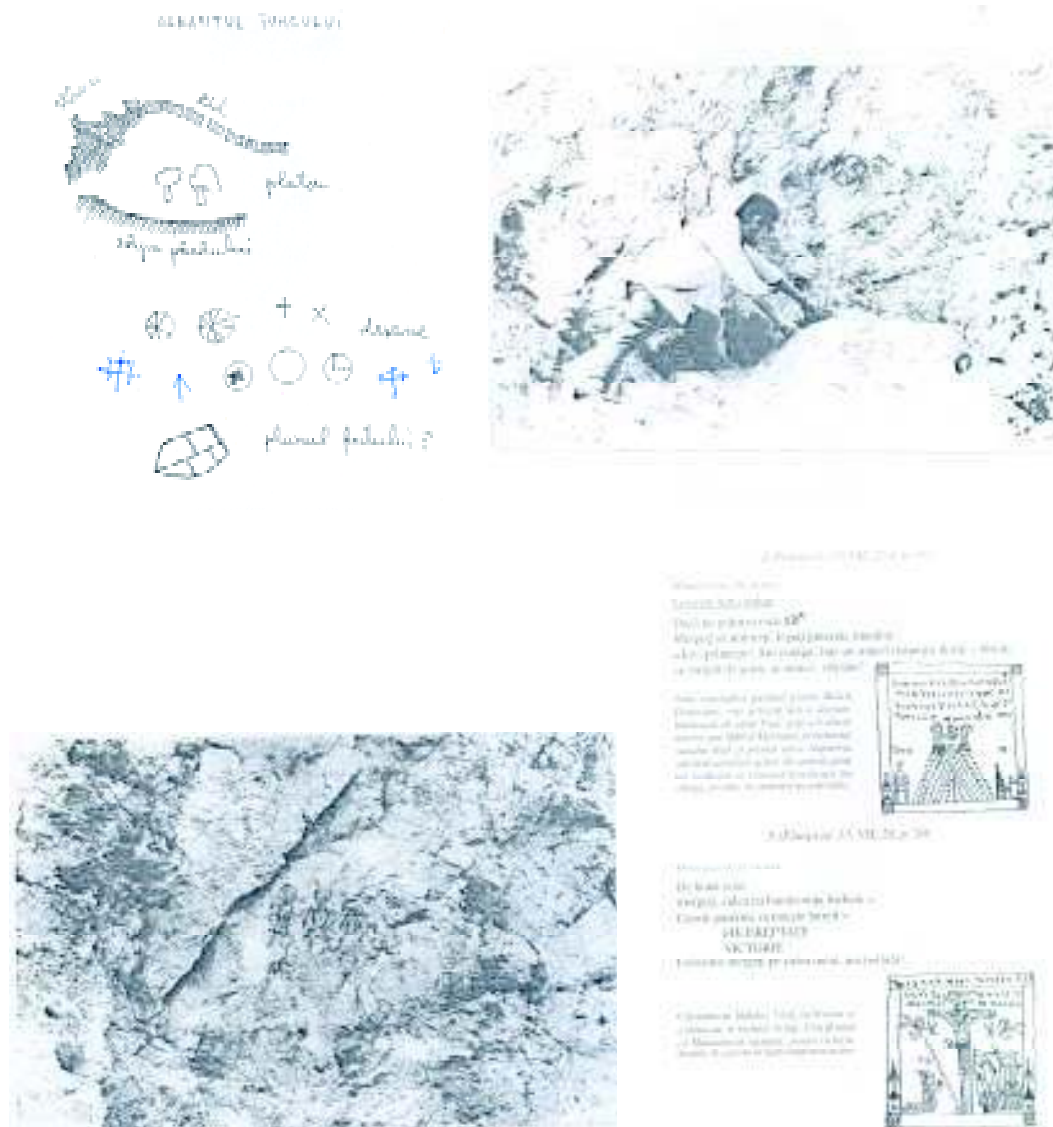
- Grupul V cuprinde trei figuri de cavaleri cruciați și o cruce. Acest motiv îl găsim peste tot.
- Ultimul grup (VI) este format din trei figuri izolate și o seamă de desene în cerc.

Această „cronică” pictată în mare grabă vorbește despre o luptă dată între un grup de cruciați și oamenii care apărau acest mic fort ori schit. Ce este interesat este faptul că aureolele figurilor au raze în interiorul lor, amintind de cultul soarelui, dar și de influențele bisericii copte în iconografia noastră.

Această „cronică” scrisă, prin desen, nu face decât să întărească că în secolul XI, localitatea Ilidia era cunoscută ca o așezare prosperă, din toate punctele de vedere, ceea ce a dus la aceste altercații dintre mici grupuri de cruciați și autohtonii blaki (vlahi, valahi, români) în trecerea primilor prin țara noastră, cu atât mai mult cu cât Dunărea era aproape, prin localitățile Baziaș, Belobreșca ori Socol (Caraș Severin), putând lesne a face un ocol, față de grosul armatei.

Aceste desene rămân în continuare un obiect de studiu, dar din păcate, se pare că, nu mai există o preocupare majoră din partea celor care ar trebui să se ocupe de ele.

Schița zonei și fotografiile (xerox-urile) sunt făcute de subsemnatul. Planșele sunt xeroxate din Codex Rochonczy de la paginile specificate.

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26 și 26-28 (48-51)

XX. Sute bizantine, la domeniul VLAD, arselelor venite-
craciunilor din secolul XVI și începutul secolului XVIII în timpul
năvălirii tătaraș, în anul 1696

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26 și 26-28 (48-51)

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

Manuscris nr. 13, Cartea I, Cap. VII pag. 25-26

